

УДК 316.77:005.336.2]:002.1-051

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Домбровська Я. М.

У статті проаналізовано комунікативну компетентність фахівців з документознавства. Акцентується увага на необхідності формування в них достатнього рівня мовно-комунікативної компетенції, а також вміння активно сприймати й аналізувати інформацію, моделювати власну позицію і ставлення до неї співрозмовника, встановлювати й підтримувати міжособистісні ділові контакти.

Ключові слова: комунікативна компетентність, професійна освіта, міжкультурна комунікація, комунікаційний бар'єр.

КОММУНИКАТИВНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ ДОКУМЕНТОВЕДОВ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Домбровская Я. М.

В статье проанализировано коммуникативную компетентность специалистов-документоведов. Акцентируется внимание на необходимости формирования у них достаточного уровня языково-коммуникативной компетенции, а также умения активно воспринимать и анализировать информацию, моделировать собственную позицию и отношение к ней собеседника, устанавливать и поддерживать межличностные деловые контакты.

Ключевые слова: коммуникативная компетентность, профессиональное образование, межкультурная коммуникация, коммуникационный барьер.

COMMUNICATIVE COMPETENCE OF SPECIALISTS IN DOCUMENTATION AS A PART OF PROFESSIONAL ACTIVITY

Dombrovska Y. M.

The article analyzes the communicative competence of the specialists in documentation. The attention focuses on the need of formation of sufficient level of linguistic-communicative competence, as well as the ability to take actively the information and analyze it to produce their own position and attitude to the interlocutor, to establish and maintain interpersonal business contacts.

Keywords: *communicative competence, professional education, intercultural communication, communication barrier.*

Постановка проблеми. В умовах сьогодення розвиток документознавства набуває дедалі більшої ваги, адже більшість сфер суспільного життя утворюються і регулюються за допомогою документообігу. Стрімкий розвиток сучасних інформаційних технологій, формування в Україні постіндустріального інформаційного суспільства та процес інтеграції нашої держави до ЄС зумовлює потребу в ефективній підготовці висококваліфікованих кадрів у галузі документознавства. Сучасний документознавець має широке функціональне поле діяльності, пов'язане з одержанням, використанням, поширенням і збереженням соціально значущої документованої інформації, яка використовується для досягнення стратегічних і тактичних цілей. Якісна реалізація цих завдань залежить від рівня підготовки кадрів у вищому навчальному закладі та подальшої їх компетентності в конкурентному середовищі.

Аналіз досліджень і публікацій. Для розуміння особливостей реалізації компетентнісного підходу важливими є дослідження українських учених: І. Беха, О. Локшиної, О. Овчарук, В. Огнев'юка, Л. Паращенко, Н. Побірченко, О. Пометун, І. Родигіної, О. Савченко, С. Сисоєвої, С. Трубачевої, Ю. Швалба. Окремими аспектами проблеми комунікативної компетентності займалися: М. Мескон, А. Карпов (розглядали комунікативну компетентність в інформаційному контексті), М. Кабардов, Є. Арцишевський (як досвід взаємодії комунікативної компетентності з оточуючими).

Метою статті є висвітлення питання підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців із документознавства за умов відсутності загальнонаціональної концепції формування професійної комунікативної компетентності, яка б відповідала міжнародним вимогам.

Виклад основного матеріалу. Серед головних чинників, які покликані сформувати кваліфікованого спеціаліста в галузі документознавства слід відзначити комунікативну компетентність. Оволодівши якісними знаннями з питань документознавства,

молодий фахівець зможе творчо та креативно діяти в професійних ситуаціях, ефективно взаємодіяти з суспільством, створювати умови для розвитку молоді.

У перекладі з латинської слово «комунікація» (*communico*) означає «спілкуюсь з кимось». Це, перш за все, взаємодія між людьми, під час якої відбувається обмін думками, інформацією, емоціями тощо, внаслідок чого формується ставлення до отриманої інформації, що сприяє взаєморозумінню між комунікаторами [2, с. 29]. При цьому важливу роль відіграє ефективна комунікація, яка забезпечує результативність у розв'язуванні проблем з використанням найбільш оптимальних засобів [2, с. 30].

Умовами ефективної комунікації є спільна мова сторін; логічність мислення, вміння правильно висловлювати свої думки; ставлення співрозмовників один до одного; довіра до співрозмовника; відвертість, щирість у процесі спілкування; відповідність між вербальними і невербальними способами спілкування; наявність єдиного комунікативного простору; наявність зворотного зв'язку, а також значущість інформації. Варто зауважити, що комунікативні особливості залежать і від культурних традицій кожного народу, які зумовлюють сприймання інформації. Тому в процесі комунікації необхідно враховувати стать, вік, освіту, професію, національність, соціальну роль і статус співрозмовника [2, с. 31].

Водночас особливості та результати взаємодії між людьми значною мірою залежать від психологічних факторів, зокрема того, як вони сприймають, розуміють і відтворюють поведінку одне одного, оцінюють можливості інших учасників спілкування та власні. Процес взаємодії супроводжується взаєморозумінням чи непорозумінням, здатністю чи нездатністю прогнозувати поведінку партнера по спілкуванню.

Ефективність спілкування покликана забезпечити комунікативна компетентність, пов'язана з системою внутрішніх комунікативних ресурсів особистості, на розвиток яких впливають різноманітні чинники. Вона виступає як сукупність знань про правила, стратегії та норми ефективного спілкування, актуалізує комунікативний потенціал особистості, визначаючи

якість взаємодії між суб'єктами [7]; допомагає встановлювати і підтримувати необхідні контакти з іншими людьми тощо. Водночас комунікативна компетентність передбачає уміння змінювати глибину і коло спілкування, розуміти й бути зрозумілим для партнера по спілкуванню. Адже формується вона в умовах безпосередньої взаємодії і є результатом досвіду спілкування між людьми.

Характерними ознаками комунікативної компетентності особистості є: по-перше, відповідність поведінки контексту відносин, в яких вона виявляється; по-друге, знання правил спілкування і адаптаційні навички, які є необхідними для досягнення ефективних результатів; по-третє, комунікативна компетентність пов'язана з відносинами, а не з індивідами [1, с. 117–118].

Ставши на шлях вивчення документознавства, молодому фахівцю, перш за все, слід навчитися розрізняти такі поняття як «компетенція» та «компетентність». Компетенція – це відокремлена від особистості, наперед задана соціальна вимога до освітньої підготовки фахівця, яка надає змогу ефективно діяти у певній професійній сфері, а компетентність – це набута інтегральна характеристика особистості, результат її освітнього і професійного досвіду, що складається зі знань, умінь, навичок, ціннісного ставлення до професійної діяльності, особистісних якостей, що забезпечить готовність до реалізації власної освіченості на практиці [6, с. 7].

Водночас якісне оволодіння сферою документознавства неможливе без системного підходу та методичної складової, яка характеризується сукупністю відповідних компонентів, зокрема таких як *мотиваційного* та *діяльнісно-практичного*. Завдання *мотиваційного* компонента полягає у тому, щоб сформувати у студента стійке позитивне ставлення до обраної професії, продукувати внутрішню потребу до самонавчання і самовдосконалення. *Діяльнісно-практичний* компонент об'єднує знання, вміння, навички застосування способів виконання практичної діяльності на різних рівнях складності, у різноманітних навчально-виробничих ситуаціях [6, с. 9].

Для майбутнього документознавця важливо знати, що вагоме значення мають такі складові комунікативної

компетентності як: орієнтованість у різноманітних ситуаціях спілкування, яка базується на знаннях і життєвому досвіді індивіда; спроможність ефективно взаємодіяти з оточенням завдяки розумінню себе й інших при постійній зміні психічних станів, міжособистісних відносин і умов соціального середовища; адекватна орієнтація людини в самій собі, власному психологічному потенціалі, потенціалі партнера, у ситуації; готовність і вміння встановлювати контакт з людьми; внутрішні засоби регуляції комунікативних дій; фахові знання, вміння і навички конструктивного спілкування; внутрішні ресурси, необхідні для побудови ефективної комунікативної дії у визначеному колі ситуацій міжособистісної взаємодії [3].

Однією зі складових комунікативної компетентності є вміння усвідомлювати і долати комунікативні бар'єри, які часто виникають із різних причин, особливо психологічних [7, с. 236]. Так, психологічними причинами труднощів у спілкуванні часто є: нереальні цілі; неадекватна оцінка партнера, його здібностей та інтересів; неправильні уявлення про власні можливості; нерозуміння характеру оцінки та ставлення партнера; вживання не придатних до цієї ситуації способів звертання до партнера.

Запорукою досягнення поставленої мети виступає якісна освіта, демократичний розвиток суспільства, консолідація усіх його інституцій, гуманізація суспільно-економічних відносин, формування нових життєвих орієнтирів особистості. Це вимагає розроблення інноваційних підходів до професійної підготовки фахівців-документознавців [5, с. 1]. Водночас надання і здобуття якісних знань значною мірою залежить від фінансування освітньої галузі, наявності робочих місць у державі, прозорого працевлаштування, перспектив кар'єрного росту та ін. [4].

Зауважимо, що в умовах сьогодення документознавство є однією з найперспективніших професій, адже фахова підготовка документального супроводу спроможна забезпечити стабільний розвиток усіх сфер життєдіяльності суспільства, здобувати переваги у конкурентному світі, уникати колізій та виявляти недоліки на шляху до створення нових документів. Окрім того, інформаційне суспільство потребує компетентних гнучких кадрів – фахівців, спроможних формувати нові

знання, мати ґрунтовну теоретичну й практичну підготовку з документознавства, діловодства, інформаційної діяльності [4].

У світі існує багатий досвід формування професійної компетентності майбутнього документознавця. Він полягає, перш за все, у використанні загально-професійних знань та вмінь для формування і розвитку наукового мислення, світосприйняття і здатності до пізнання; забезпеченні системності, узагальнення і внутрішнього поєднання теоретично-професійних знань і умінь; розвитку загальних і професійно-значущих особистісних рис і якостей; здатності до самоосвіти та професійного самовдосконалення; вмінні використовувати різноманітні інформаційні ресурси; єдності теоретичної і практичної підготовки [5, с. 7].

Окрім того, формування професійної компетентності документознавців перш за все спрямоване на активізацію розумової діяльності та формування професійних умінь студента. Воно досягається за допомогою основних *функцій* професійного навчання: освітньої, виховної, мотиваційної, розвиваючої, пізнавальної, які містять такі психологічні *компоненти* (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний, емоційно-вольовий та ін.) [5, с. 8].

Виокремлені компоненти існують не ізольовано один від одного, вони тісно взаємопов'язані між собою. Їх доповнюють основні принципи (науковості; систематичності й послідовності; свідомості, активності та самостійності; ґрунтовності; зв'язку навчання з практичною діяльністю; доступності навчання та врахування індивідуальних особливостей студентів; емоційності навчання) та підходи (системний, діяльнісний, особистісно-розвивальний, компетентнісний).

Організаційно-педагогічними умовами формування професійної компетентності документознавців є: організація навчального процесу, орієнтованого на створення ситуацій успіху в майбутній професійній діяльності; оптимальне поєднання змісту, форм і засобів; формування і належне забезпечення контролю, оцінювання сформованості професійної компетентності.

Водночас формування професійної компетентності в контексті ефективної професійної діяльності в реальних умовах

праці потребує застосування відповідних методів навчання: словесних, наочних, практичних, проблемних, використання інформаційних технологій, інтерактивних, тестування, захист розробок, пошук інформації в Інтернеті тощо. Реалізація моделі супроводжується наявністю ефективних результатів [5, с. 8].

Процес формування професійної компетентності документознавців розглядається як процес оволодіння ними стійкими, інтегрованими, системними фаховими знаннями, вміннями застосовувати їх у нових, нестандартних ситуаціях, розвиток особистісних якостей, властивостей та загальної етично-професійної культури, що забезпечить особистості здатність до продуктивної професійної діяльності [5, с. 8–9].

Засвоєння змісту навчання відбувається не шляхом простої передачі студенту інформації, а в процесі його власної, внутрішньо-мотивованої активності, спрямованої на предмети та явища навколишнього світу.

Формування професійної компетентності документознавців в умовах контекстного навчання, що реалізується в єдності з особистісно-орієнтованим навчанням. Перш за все, через навчальні предмети на практичних заняттях з використанням таких методів навчання як рольові та ділові ігри, суть яких полягає в підвищенні пізнавальної активності студентів, розвитку ініціативи, створенні умов для формування якостей особистості необхідних сучасному фахівцю-документознавцю [5, с. 10].

Зміст та умови професійної діяльності є завжди ймовірними та проблемними, тому контекстне навчання дає можливість створити систему проблемних ситуацій і дозволяє тим самим забезпечити об'єктивні передумови формування теоретичного, практичного та професійного мислення [5, с. 10–11].

Крізь призму діяльнісного підходу структуру методичної компетентності фахівця-документознавця представлено сукупністю професійних знань та умінь, методичного мислення і культури, навичок здійснювати педагогічний вплив і рефлексію, відповідних особистісних якостей педагога.

За компетентнісного підходу до навчання в структурі методичної компетентності фахівця-документознавця виділено компетенції:

– *предметну* – знання з історії та загального документознавства, технології та методики навчання документознавства у вищій школі, навички вдалого володіння методичною термінологією та використання її у практичній діяльності;

– *риторичну* – здатність фахівця-документознавця до красномовства, яка визначається й регулюється законами мисленнево-мовленневої діяльності та реалізується відповідно до обраної стратегії і тактики мовлення, навчально-мовленнєвої ситуації, складу аудиторії тощо;

– *творчо-креативну* – знання нових форм і засобів мобілізації учасників навчального процесу, методів навчання з метою підвищення зацікавленості студентів у навчальному матеріалі, зменшення витрат часу на занятті та полегшення розгляду складних тем, уміння творчо розв'язувати проблеми педагогічного буття;

– *конструкторсько-технологічну* – знання, уміння, навички логічно та технологічно обґрунтовано моделювати, прогнозувати, проектувати, конструювати, діагностувати навчальний процес у вищому навчальному закладі в умовах конкретної дидактичної ситуації;

– *організаторську* – знання, вміння, навички, досвід і власне позитивне ставлення до правильної організації не лише навчальної діяльності студентів, а й самостійної дозвіллевої викладацької діяльності з виховною метою, вдалий приклад для студентів власної самоорганізації;

– *моніторингово-рефлексивну* – здатність адекватно оцінювати свої знання, уміння, навички, особистісні якості у сфері навчання документознавства у вищій школі та методично правильно критикувати, оцінювати інших щодо професійної діяльності;

– *інноваційно-інформаційну* – знання нових методичних і педагогічних ідей, підходів до навчально-виховного процесу в сучасних особистісно зорієнтованих, розвивальних, креативних технологіях, володіння різними методами, прийомами і формами організації навчання;

– *емоційну* – знання про якості педагога-методиста, уміння керувати своїми емоціями відповідно до педагогічної

ситуації, почуття відповідальності за рівень навченості майбутніх фахівців із пропонованого предмета, тільки позитивні мотиви у власній викладацькій діяльності, задоволення своєю практичною діяльністю, самоусвідомлення свого покликання навчати.

За особистісно зорієнтованого підходу компетентність особистості фахівця-документознавця розглянуто як сукупність його індивідуальних та особистісних властивостей і якостей, які в повному обсязі реалізуються на практиці виховання та навчання. Методичну компетентність викладача документознавства визначено як готовність до професійно-методичної діяльності, а її структуру представлено поєднанням методико-мотиваційної, комунікативно-інформаційної та операційно-компетентнісної готовності [6, с. 9–10].

Результат методичної навченості фахівця-документознавця є інтегрованим показником, що враховує всі аспекти викладацької праці (спілкування, діяльність, особистість) та представлений сукупністю трьох критеріїв: пізнавального, діяльнісного й індивідуально-творчого.

Пізнавальний критерій з'ясовує рівень теоретичної підготовки фахівців-документознавців, обсяг, глибину та міцність здобутих ними знань за період навчання у вищому навчальному закладі. Основні характеристики: засвоєння змісту ключових понять документознавства, володіння методичною термінологією, прийомами планування та проведення всіх видів діяльності з документознавства у ВНЗ (навчальної, виховної, науково-дослідницької), знання нових досягнень та дискусій у методиці вищої школи, ознайомлення зі здобутками попередніх поколінь провідних педагогів і методистів у галузі документознавства.

Діяльнісний критерій визначає ступінь володіння випускниками магістратури вміннями та навичками методичних способів побудови навчальних занять з документознавства, навчальних ситуацій у процесі викладання зазначеної дисципліни, рівень підготовки до організації навчально-виховної діяльності студентів та керування їхньою науково-дослідницькою роботою. Його ознаки: володіння методичними основами викладацької діяльності з документознавства, навичками ораторського мистецтва, уміння швидко порівнювати, аналізувати

й обґрунтовано приймати рішення чи висновки з різних документознавчо-методичних проблем, здатність пропонувати власні новаторські ідеї, уміння застосовувати інноваційні та комп'ютерні технології в процесі викладання документознавства, усвідомлення вікових та психологічних особливостей навчальної діяльності студентів.

Індивідуально-творчий критерій характеризує здатність викладача документознавства до творчої діяльності в процесі роботи, глибину та обґрунтованість індивідуальних креативних якостей особистості. Його визначають такі ознаки: усвідомлення необхідності творчого підходу до організації навчальних занять у вищій школі, сформованість критеріальної системи оцінювання результатів студентської діяльності, емпатійне ставлення до студентів [6, с. 11].

Основними ідеями для побудови освітнього процесу методичної підготовки за технологією творчої співпраці є: компетентнісний підхід до навчання; суб'єкт-суб'єктні відносини в навчанні; створення атмосфери співпраці на заняттях; виконання завдань творчо-креативного характеру; викладач є радником, співвиконавцем завдань із посиленою консультативно-коригуючою функцією; розвиток взаємин «викладач – студент», «студент – студент», «викладач – група студентів»; використання інтерактивних та інформаційних методів навчання; вільний вибір студентом творчих завдань; заохочення творчих, новаторських ідей студентів балами за виконану роботу [6, с. 14].

Висновки. Отже, підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців із документознавства за відсутності загальнонаціональної концепції формування професійної комунікативної компетентності може здійснюватися за умов надання якісної освіти у ВНЗ, демократичного розвитку суспільства, консолідації усіх його інституцій, гуманізації суспільно-економічних відносин, формування нових життєвих орієнтирів особистості. В умовах сьогодення в державі є критична необхідність у фахівцях із документознавства, оскільки забезпечення фахового документообігу є запорукою стабільного розвитку усіх сфер життєдіяльності суспільства, особливо в умовах інтеграції України в ЄС. Використання

світового досвіду формування професійної компетентності майбутнього документознавця дозволить поглибити професійні знання та вміння для формування і розвитку наукового мислення, світосприйняття і здатності до пізнання; забезпеченні системності, узагальнення і внутрішнього поєднання теоретично-професійних знань і умінь, проте, лише за умов використання інноваційних методів навчання.

Список використаних джерел

1. Драгомирецька Н.М. Теоретичний аналіз комунікативної діяльності державного службовця / Н.М. Драгомирецька. – Одеса: Астропринт, 2005. – 280 с.
2. Кайдалова Л.Г. Психологія спілкування: навчальний посібник / Л.Г. Кайдалова, Л.В. Пляка. – Х.: НФаУ, 2011. – 132 с.
3. Комунікативна компетентність: суть, структура, розвиток [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=44078>.
4. Крохмаль І.М. Роль та місце дисциплін документознавчого циклу в системі професійної підготовки фахівців з документознавства та інформаційної діяльності [Електронний ресурс] / І.М. Крохмаль. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/104/17818-rol-ta-misce-disciplin-dokumentoznavchogo-ciklu-v-sistemi-profesijno%D1%97-pidgotovki-faxivciv-z-dokumentoznavstva-ta-informacijno%D1%97-diyalnosti.html>.]
5. Любарець В.В. Формування професійної компетентності майбутніх агентів з організації туризму у професійному коледжі: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти / Владислава Вікторівна Любарець. – Переяслав-Хмельницький, 2013. – 22 с.
6. Рейдало В.С. Формування методичної компетентності майбутнього викладача української літератури у процесі магістерської підготовки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02 – Теорія та методика навчання (українська література) / Віталіна Станіславівна Рейдало. – К., 2015. – 22 с.
7. Соловей О.А. Соціально-психологічний тренінг як метод розвитку комунікативної компетентності державних службовців / О.А. Соловей // Психологічні перспективи: наукове видання / за заг. ред.: О.В. Воробей, В.С. Голюк, М.М. Карпевич-Яшук, Л.С. Пашук, В.Є. Сикора, Т.В. Яков'юк. – Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. – Вип. 22. – 2013. – С. 234–243.

References

1. Drahomyretska N.M. Teoretychnyy analiz komunikatyvnoyi diyalnosti derzhavnogo sluzhbovtstva / N.M. Drahomyretska. – Odesa: Astroprynt, 2005. – 280 s.
2. Kaydalova L.H. Psykholohiya spilkuvannya: navchalnyy posibnyk / L.H. Kaydalova, L.V. Plyaka. – Kh.: NFaU, 2011. – 132 s.
3. Komunikatyvna kompetentnist: sut, struktura, rozvytok [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu do resursu: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=44078>.
4. Krokhnal I.M. Rol ta mistse dystsyplin dokumentoznavchoho tsykladu v systemi profesiynoyi pidhotovky fakhivtsiv z dokumentoznavstva ta informatsiynoyi diyalnosti [Elektronnyy resurs] / I.M. Krokhnal. – Rezhym dostupu do resursu: <http://www.stationline.org.ua/pedagog/104/17818-rol-ta-misce-disciplin-dokumentoznavchogo-ciklu-v-sistemi-profesijno%D1%97-pidgotovki-faxivciv-z-dokumentoznavstva-ta-informacijno%D1%97-diyalnosti.html>.]
5. Lyubarets V.V. Formuvannya profesiynoyi kompetentnosti maybutnikh ahentiv z orhanizatsiyi turyzmu u profesiynomu koledzhi: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: spets. 13.00.04 – Teoriya i metodyka profesiynoyi osvity / Vladyslava Viktorivna Lyubarets. – Pereyaslav-Khmelnitsky, 2013. – 22 s.
6. Reydalo V.S. Formuvannya metodychnoyi kompetentnosti maybutnoho vykladacha ukrayinskoyi literatury u protsesi mahisterskoyi pidhotovky: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: spets. 13.00.02 – Teoriya ta metodyka navchannya (ukrayinska literatura) / Vitalina Stanislavivna Reydalo. – K., 2015. – 22 s.
7. Solovey O.A. Sotsialno-psykholohichnyy treninh yak metod rozvytku komunikatyvnoyi kompetentnosti derzhavnykh sluzhbovtstv / O.A. Solovey // Psykholohichni perspektyvy: naukovе vydannya / za zah. red.: O.V. Vorobey, V.S. Holyuk, M.M. Karpevych-Yashchuk, L.S. Pashchuk, V.Ye. Sykora, T.V. Yakovyuk. – Lutsk: Skhidnoyevropeyskyy natsionalnyy universytet imeni Lesi Ukrayinky. – Vyr. 22. – 2013. – S. 234–243.

ДАНІ ПРО АВТОРА

Домбровська Яна Михайлівна, викладач кафедри документознавства ДВНЗ «*Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди*»
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., Україна, 08401
e-mail: devis519@ukr.net

ДАНИЕ ОБ АВТОРЕ

Домбровская Яна Михайловна, преподаватель кафедры документоведения

ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды»

ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницкий, Киевская обл., Украина, 08401

e-mail: devis519@ukr.net

DATA ON AUTHOR

Dombrovska Yana Mykhailivna, teacher of Document Science Department *SHEE «Pereyaslav-Khmelnytsky Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University»*,

Ukraine, Kyiv region, Pereyaslav-Khmelnytsky, Sukhomlynsky street, 30, 08401

e-mail: devis519@ukr.net

РОЗДІЛ II. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА АРХІВОЗНАВСТВА

УДК 97+80(08)(477-25)«19»:01

ЗБІРКА «MINERVA» ЯК БІБЛІОГРАФІЧНА ПАМ'ЯТКА ТА ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО

Буряк Л. І.

У статті аналізується видання «Minerva» – збірка історично-філологічного семінарію Київських вищих жіночих курсів як бібліографічна пам'ятка й історичне джерело, що синтезує різноманітну інформацію. Збірка розглядається водночас як втілення корпоративного входження жіноцтва у наукове життя і як джерело, що надає можливість реконструювати нові та корегувати вже існуючі моделі гуманітарного простору початку ХХ ст.

Обґрунтовується гіпотеза щодо джерельної інформації видання, яка не обмежується проблемами жіночої освіти, а надає можливість різноманітніше відчувати колорит епохи, краще уявити суспільні трансформації початку ХХ ст., відкриває нові перспективи щодо осмислення проблем історіографії, тогочасних культурних процесів, інтелектуальних, психологічних, етичних характеристик соціуму, університетського наукового середовища, його окремих представників.

Ключові слова: «Minerva», Київські вищі жіночі курси, бібліографічна пам'ятка, історичне джерело.

СБОРНИК «MINERVA» КАК БИБЛИОГРАФИЧЕСКАЯ ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНОСТЬ И ИСТОРИЧЕСКИЙ ИСТОЧНИК

Буряк Л. И.

В статье анализируется издание «Minerva» – сборник историко-филологического семинария Киевских высших женских курсов как библиографическая достопримечательность и исторический источник, синтезирующий разнообразную информацию. Сборник рассматривается одновременно как подтверждение корпоративного вхождения женщины в научную жизнь и как источник, позволяющий реконструировать новые и корректировать уже существующие модели гуманитарного пространства начала ХХ в.